

Délvidék

Bácskai Napló
 Politikai napilap
 Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rákóczi-ut. 20.	
Telefonszám: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32.-
fél évre	16.-
negyed évre	8.-
Vidékre postán küldve	
egész évre	32.-
fél évre	16.-
negyed évre	8.-

Nagy győzelem az olaszokon.

— Vezérkarunk jelentése. —

Tegnap az olaszok a Zugna-Torta hegyen és az Etsch völgyében levő állásainkat erős és kiterjedt ágyutüzellel ismételtén megtámadták. A két első támadás már ütégeink kiváló hatású tüzelésében véresen összeomlott és a támadók visszaözönlöttek árkaikba. A harmadik rohamnál az olaszok közvetlenül állásaink elé jutottak. A 3-ik ezredbeli császárlövészek kiugrottak fedezékeikből és ismert vitézséggel vetették magukat az ellenségre. A közelharc a mieink teljes győzelmével végződött. A támadókat mindenütt visszavetettük. Az olaszok utolsó fészket még az éjszaka folyamán tisztítottuk meg. Hasonló eredménnyel járt három más előretörés, amelyeket az ellenség a Monte Asolonén levő állásaink ellen kísérelt meg. Itt is minden alkalommal visszavertük az olaszokat. Hyenformán az olaszok rablóhadjáratainak negyedik éve is súlyos kudarcra kezdődött.

A vezérkar főnöke.

Spanyolország a központi hatalmakhoz fog csatlakozni.

— Gibraltárt és Tangert követelik. —

B e r n, május 25. A „Correspondenzia“, a spanyol katonai párt organuma közli: Ha Gibraltárt és Tangert nem adják a spanyoloknak, úgy Spanyolország a háború után a központi hatalmakhoz fog csatlakozni.

Az antantnak az a fenyegetése, hogy a spanyol vízek felségjogát nem fogja tovább respektálni, az antantellenes hangulatot nagy mértékben emelte és olyan helyzetet teremtett, amelynek fontos horderejű következményei lehetnek.

Német tengeralattjáró sikere.

B e r l i n, május 25. Eckermann korvettkapitány, az angol jölelzárt vizeken 17 jól megrakott hajót süllyesztett el tengeralattjárójával.

A japán kéz munkája Szibériában.

M o s z k v a, május 25. Az nnarchista összeesküvés erőszakos leverése dacára az összeesküvők száma állandóan növekszik. A lefoglalt iratokból kitűnik, hogy Szibériában és Pekingben a szovjetellenes politikusok nagy tömege tevékenykedik és vezeti a propagandát. Ezek megkísérik Japánt rávenni, hogy az antanthatalmak ellenőrzése nélkül is avatkozzék be és segítsen nekik a munkásosztály hatalmának letörésében. A japán kiküldöttek, valamint az antant hatalmak admiráltásait és konzulait körülveszik a hizelgő összeesküvők, akik mindenáron a beavatkozást szeretnék kieszközölni.

Felderítő harcok nyugaton.

A Kemmel-vidéken a Lys—Chrape mindkét partján a Sommetől délre, valamint Moreuil és Montdidier között este a tüzérségi tevékenység ismét feléledt és az éjszaka folyamán is élénk maradt. A gyalogsági tevékenység csak felderítő harcokra szorítkozott. Buegois től délkeletre és az Oise mellett saját vállalkozásaink foglyokat eredményeztek. Ludendorff.

Bárány a dohányért.

Megállt a vonat és leszálltam. A vasuti vendéglősné éppen egy falusival alkudozott. Tojás és vaj volt a falusi kosarában, de nem adta.

— Nem eladó, semmi pénzért, mondta keményen. A vendéglősné kihuzta a szekrény fiókját s kivett egy pakli dohányt. Felmutatta. A paraszt megrendült.

— Adjon még egyet, oszt odaadom, ami van.

— Két pakli dohányért 30 tojást és 1 kiló vajat adott oda.

Új értékelések és fizetési módok keletkeztek a háború hosszú tartama alatt. Ami pénzért nem mozdítható meg, cukorért, petróleumért és dohányért szárnyra kél. Bab-, kávéért, rizsért például minden kapható. A népaazonban bizonyos élelmiszereket csak olyanért ad, amire égető szüksége van, akkor aztán aránylag potom áron. Háromra van főképp szüksége.

Első a cukor. Cukrot adnak az osztrákoknál a gazdáknak jutalmul, ha beszállítják fölösleges gabonájukat, amit az állam kölesönkép vesz át. A cukor, az a jutalom. Cukrot kap nálunk mindenki, aki osztrák gyereket fogad nyaralásra. A cukor kellene nagyon. Az egy-ség tehát: 1 kiló cukor.

Egy kiló cukorért a tanyai ad 20 tojást vagy öt liter tejet vagy egy liter tejfölt. (Volt egy város közéletmérésénél egy alkalmazott, akinek mindennap 2 liter tejet vitt egy tanyai leány heti 2—3 kiló cukorért.) Ad a tanyai 1 kiló cukorért még egy pár tyukot vagy félkiló szalonnát.

Egy liter petróleum, ez a másik értékemérő; lehet fél-liter is (8 koronát is adnak érte.) Kap a falusitól az ember 20—20 tojást; 5 liter tejet, 3 kiló nullás lisztet, esetleg 7 liter diót. A susztertnél fél-liter petróleum egyenlő egy talp felverésével.

Liszt van a vidékinek, de aki már elhasználta a fejadagját, annál 7 kiló lisztért egy pár csirkét lehet kapni; de volt olyan szerencsés, aki 6 kiló lisztért 5 párt kapott.

A dohány a legkeresettebb portéka; a kistrafikokat úgy lepik el a falusiak, mint darazsak az érett szőlőt. Egy pakli dohány 20 tojás, 2 pakli dohány és egy félkiló cukor 3 liter tejért és 10 tojásért cserélhető be. 13 pakli dohányért adtak a minap egy bárányt. A trafikosokat e címen éri a legtöbb gyanúsítás, mert a „háznál“ állandóan jelentkezőnek a falusiak tejjel, vajjal, tojással, turóval, csirkével. Uri családoknak állandó falusi kuncaftjaik cserébe hordják az enivalót. „Mig cukor, petróleum és dohány van“, mondotta egy ismert háztulajdonos, „addig nem félek a nélkülözéstől, mert cserélek és mindent megkapok.“

Grizért is adnak sokat, de az pénzért is kapható. Szalonna van a falusinak; ha nincs, ad 2 pár csirkét 1 kiló szalonnáért. Zsiros szóda is kelendő, de a hamulug kiszorította a faluról; nem licitálnak rá.

Hogy mi kell még falun? Parfüm, finom legyen, krém az is finom! Egy gyógyszerésznél meglátott egy falusi asszony egy tégely tejkremet, adott érte 40 tojást azaz koronát.

— Miért? kérdezte tőle az uriasszony.

— Mert nekem finom krém kell és olyan, amit uri asszony használ.

Ezért nem sajnált 40 tojást = 40 koronát.

Ezek a cserekereskedelem egységárai, amelyek most vannak kialakulóban, de már is általánosan elfogadottak.

— Ezer korona egy jegy az Operában. Szombaton, Budapesten az Operában jótékonycélu díszelőadás lesz, amelyen a király is részt fog venni. A jótékony célra való tekintettel 1000 (mond ezer) koronás belépőjegyeket adnak ki.

Bölcsőde és szülőintézet Szabadkán.

— Emberéletbe kerül az áldás. —

(Saját tudósításunk.) Ha Magyarországon a fertőző betegségekben cupán oly mértékben halnának meg a gyermekek, mint pl. Poroszországban, ahol szintén földmivelő emberek laknak, akkor Magyarországon évente 80 ezer emberrel kevesebb halna meg. De nálunk a tudatlanság folytán igen sok gyermek pusztul el. S a fertőző betegség a szegények gyermekeiről is átterjed. Ha tehát a Stefánia-Szövetség „védőnői” megtanítják a szegényeket a fertőzőbetegségek ellen való védekezésre, ezzel a gazdagoknak is használnak, mert azoknak a gyermekei nem kapják el a bajt a szegény gyermekektől.

De sok más hasznot is fog hozni a védőnői munkába járó nők. Egerben, *Szmeccsányi* Lajos érsek azonnal hozzáfogott egy gyönyörű bölcsődének a megépítéséhez és ma minden dohánygyári munkásasszony egy szép házba, hófehér szobába viszi a gyermekét, míg ő munkába jár; és a gyermeket ott szakavatott nők ápolják.

Itt Szabadkán ennek ugyancsak óriási jelentősége volna. A szállásokon a csecsemőhalandóság óriási. Hogy most a háboruban mekkora a halandóság, azt ne is kutasuk. Ezt nem is akarjuk tudni; hiszen azok borzasztó számok. A már említett számok mind a békeidőbeli számok.

Itt az is előfordul, hogy hétfőn elmegy az anya munkába és csak szombaton megy haza. Ez idő alatt csak a legnagyobb szaktudással lehetne az anyatejet pótolni. Meg kell tehát tanulnunk, miként lehet ezen a bajon itt Szabadkán segíteni. Ittmár megalakult a Bölcsőde a Stefánia-Szövetséggel együtt fogja ezt a munkát végezni.

Itt a legtöbb helyen ha kérdezzük miért hal meg annyi csecsemő, azt mondják, *elvitte az aratás*. Ez a legszörnyűbb dolog ezt hallani. Az áldás jön és a csecsemő életébe kerül. Aratás idején hal meg a legtöbb magára hagyott csecsemő.

Ezen a bajokon akart segíteni a múlt vasárnap megalakult Szabadkai Stefánia-Szövetség, amely semmiféle pénzt sem fog Szabadkáról Budapestre vinni. Minden egyes fillér, melyet a Szövetség itt kap, a szabadkai anyáké és csecsemőké lesz. Abból egy fillért sem szabad Budapestre vinni; ellenkezőleg, a Stefánia-Szövetség Budapestről el fogja látni a szabadkai Szövetséget megfelelő iratokkal: ezer és ezer számba küld ide az anyák kis kitéjét, mely arra oktat, hogyan kell a csecsemőt ápolni. A szállásokra mindenféle felolvasókat, vándormuzeumokat küld és vetített képeket mutat be.

De szükség van Szabadkán egy szülőintézet felállítására is. Szabadkán az első élethónapban (nem évben) száz újszülött közül 13 hal meg. Ez azt mutatja, hogy a szabadkai anyák legnagyobb részének sejtelmé sincs a gyermeknevelésről. Ezért kell a szülőintézet. Szabadka területén naponta két csecsemő hal meg olyan, akinek nem kellene meghalni, ha a tudatlanság és a szegénység elleni harc meg volna szervezve. Évente több mint 700 gyermeket tudnánk itt Szabadkán az életnek megmenteni.

Ehhez a társadalomtól érdeklődést, az ügy iránt meleg rokonszenvet kíván a Stefánia-Szövetség. Offenzívát kell indítani a tudatlanság ellen és akkor elfog jönni

az az idő, amikor nem úgy, mint ma: ember harcol ember ellen hanem: ember harcol emberért.

(Szana Sándor dr. előadásából.)

Károly király és a gyermeknyaraltatás.

— Baloghy főispán távirata a polgármesterhez. —

Baloghy főispán a következő táviratot intézte a polgármesterhez: Ó császári és királyi apostoli Felsőbíróknak, akik tegnapelőtt átutaztak Szabadkán, alátalálói hódolatunkat mutattuk be. Alkalmam volt a Felsőbíró Urral a gyermekek nyaraltatása ügyében beszélni és jelenteni, hogy az akció nálunk is megindult. Ófelsége a legnagyobb érdeklődéssel volt kegyes meghallgatni jelentésemet s a felett örömet fejezte ki.

Szavaiból kiérthető volt, hogy a lehető legnagyobb súlyt helyezi a sikerre. Én ígéretet tettem a Felsőbíró Urnak, hogy minden tőlünk tehető elfogunk követni és megmutatjuk, hogy megértettük legmélyebb emberbaráti szándékait.

Baloghy főispán táviratában felhívja és felkéri a városok polgármestereit és a főszolgabírókat, hogy városukban, járásukban ezen nagy intézkedést legyenek szive-

sek haladéktalanul kezükbe venni és teljes erővel azon lenni, hogy a lakosság minél több vendéggyereket befogadására vállalkozzék. Az ügy minden mozzanatáról jelentést kér, mert a főispán maga kívánja a Károly király gyermeknyaraltatása ügyét a Bácskában irányítani. Nagyon kívánatos volna, ha ezeketán Szabadka társadalma ezt a nemes akciót fölkarolná.

Ezzel kapcsolatosan közöljük, hogy Vadnay kormánybiztos a közéletmezési hivatal vezető miniszter felhatalmazása alapján táviratilag közli a polgármesterrel, hogy a vendéggyerekek lisztkvótája az ujtérmésből a vendéglátó családok számára ki lesz utalva. A cukor és a zsirral való ellátás ügyében a tárgyalások folyamatban vannak és az eredményt közölni fogják. A vendéglátó családok gyűjtésének a határidejét június hó 15-ig meghosszabbították.

A palicsai-tó áldozata.

A csolnaktól a vízbe ugrott és társai szemeláttára elmerült.

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap délután fél 5 óra tájban Palicsán. *Kecskés* József 17 éves bácskossuthfalvai illetőségű tanuló két barátjával csolnakkirándulást rendezett.

Csolnakkázás közben az a megdöbbenő ötlet támadt, hogy megtúrdik a tóban. A nagy hőség szinte kívánja ossá tette látta a hős barátokat s bár barátjai felhívták figyelmét, hogy a víz még igen hideg, ő ennek dacára gyorsan levetkezett és egy nagy ug-

rással belevetette magát a vízbe.

A csolnak ekkor a nádas közelében volt. — A csolnakban ülő két barátja azonban hiába várta, hogy felbukkanjon, a szerencsétlen fia nyomtalanul elmerült a tó vizében. A megrémült csolnakkázók hasztalanul kutattak utána, a víz még fel sem vetette.

Az esetet bejelentették a rendőrségnek, de a holttestet eddig még nem sikerült feltalálni.

Az eset Palicsán nagy izgalmat okozott.

Elrabolt kincsek a veremben

— Az anya és fia bünszövetkezete. —
Kilenc asszony a vádlottak padján. —

(Saját tudósításunk.) Magyarán és érdekes bűnyűgyet tárgyalt tegnap a szabadkai kir. törvényszék. Czabai Jánosné szabadkai lakos azzal volt vádolva, hogy fia, ifj. Czabai János által a vasúti tolvajlásból származó mindenféle árut rejtgette, illetve tudott arról, hogy fia, ki a katonaságtól megszökött, a lopott dolgokat a kertjében ázott veremben raktározta be.

Még a múlt év október havában történt, hogy Czabainé feljelentést tett a csendőrségnél, hogy fászkamrájából egy zsák diót és egyéb apró dolgokat elloptak.

Az egyik csendőr a helyszíni vizsgálat alkalmával a kertbe ment s amint ott vizsgálódott, egyik lábával besüppedt egy verembe. Mikor a titkos vermet feltárták, meglepetéssel látták, hogy a különböző áruk egész halma van ott elrejtve. A váratlan felfedezés nagy fordulatot idézett elő. — A csendőrök vállatára fogták az asszonyt, aki kivallotta, hogy 19

éves fia, ki a javító intézetből megszököve, beállt katonának, de onnan is hazaszököve üzi a lopásokat. Ő, bár tudott róla, nem mert följelentést tenni, mert fia agyonveréssel fenyegette.

A veremben a vasúti tolvajlásból származó dolgokon kívül a zsák buza és egy bédón zsir is el volt rejtve, amely az asszony tulajdonát képezte.

A lopott holmik értékesítését ifj. Czabai János végezte, aki kiment a közeli szállásokra és mint Szerbiából hozott dolgokat kínálta az asszonyoknak. A nyomozás továbbí eredményeként így kerültek a vádlottak padjára orgazdaság büntetővel vádolva: Takács Antalné, Béla Mihályné, Maczán Józsefné, Kiss Istvánné, Bresztyánszki Istvánné, Skerbics Antalné, Tinka Pálné és Bresztyánszki Pálné szabadkai asszonyok, kik potom áron megvásárolták a drága seLYmeket, harisnyákat, kendőket és egyéb értékes lopott holmikot.

A tárgyalás folyamán Czabainé

tagadta azt, hogy fiának segédkezett a lopott holmik rejtgetésében, a vásárló asszonyok pedig azzal védekeztek, hogy a katonai előadása után jóhiszeműen vették a kínált dolgokat.

A vád- és védőbeszéd meghallgatása után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza. A bíróság Czabai Jánosné bünszövetkezeti bűntettében és tekintettel büntetett előéletére, 1 évi és 6 hónapi börtönre, valamint 5 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak a felfüggesztésére ítélte el. A nyolc asszonyt pedig tulajdon elleni kihágásért egyenkint 3 napi fogházra és 20 korona pénzbírságra ítélték. az asszonyok megnyugodtak az ítéletben, valamint a kir. ügyész is. Czabai Jánosné ellenben védője útján felebbezést jelentett be.

Hogyan lehetne

a dohányinségen segíteni?

Ezelőtt ötven esztendővel minden megbízható földbirtokosnak megengedték, hogy gazdaságában átlagosan tíz négyszögöl területen dohányt termelhesen és azt maga fogyasztassa el. Ezt az engedélyt később visszavonták, mert kiderült, hogy a legtöbb gazda komisz kapadohányt ültetett és pedig csak azért, hogy a jobb minőségű finom dohányt megvehesse, anélkül, hogy szülődohány tartása miatt megbírságolják. Azóta, tehát körülbelül negyvenöt esztendője, ez a kedvezmény véget ért és a földbirtokosok csak a kincstár számára termelhetnek dohányt. A kedvezmény megvonásával a dohány-csempészet kétségtelenül erősen megerőskedett és a dohánymonopólium nagyobb jövedelmet hozott. A háboru óta azonban rendkívül nagyot változtak a viszonyok és ma már a keserves dohányinség idején minden szivaros és pipás ember tudja, hogy egyáltalában nincs elegendő dohány.

A dohányért, a szivarért verekedés, tülekedés folyik s az inség olyan ácsorgásokat produkál, amik szegényre válnak az államhatalomnak. Es miután másképpen nem lehet a bajon segíteni, ideiglenesen, egy vagy két esztendő tartamára, vissza kell térni az ötven év előtti rendhez, vagyis megengedni a megbízható tisztességes gazdáknak, hogy földjükön saját szükségletükre, mondjuk, ötven hatvan dohánypalántát ültethessenek el s ezek segítségével dohányt termeljenek.

A mai inség idején a gazdák egy-egy ilyen engedélyért szívesen megfizetnének minden palánta után husz harminc fillért és ezzel a dohánymonopólium kétségtelenül többet vehetne be, mint amennyi kár az esetleges csempészéssel járna.

Ilymódon a bajt, az inséget és az ácsorgást igen egyszerű módon meg lehetne szüntetni és azonkívül, hogy az emberek vígan füstölhetnének, — még az állam is nyerne.

— A Magyar Általános Hitelbank szabadkai fiókja értesíti t. ügyfeleit, hogy a VII. hadikölesön végleges (szelvényeivel) ellátott kötvényei a jegyzés alkalmával kiadott elismervények ellenében naponta délelőtt 9—12 óráig az intézet pénztáránál átvehetőek.

Élelmes gyümölcskofák.

— Akik csak literrel mérnek. —

Nemrégiben irtunk azokról az abnormis állapotokról, amelyek a Rudics-utcában uralkodnak! A gyümölcsös kofák tudvalevőleg fittyet hányva mindennemű hatósági intézkedésnek, nemcsak hogy magukszabta áron adják az új eseresznyt, hanem ezt még azzal is tetézik, hogy a maximálisan rendelkezésben szigorúan kiírt kilogram súly helyett következetesen litert használnak. Végig mentünk a Rudics-utcai gyümölcspiacon és konstatahottuk azt, hogy a maximális árak ugyan ki vannak függesztve (osoda), de nem sokat jelentenek, már csak azért sem, mert a kofaasszonyok egy liter eseresznyt adnak olyan áron, amelyért egy kilót kellene adniok. A kifüggesztett árakon kívül más szükséges holmik — így mérleg, főleg kilós, csak elvétve akad. Természetesen ezt sem veszik észre azok, akiknek észre kellene venni.

Hatóság elleni erőszakkal vádolt asszonyok.

Ha a disznók a filosba mennek.

(Saját tudósításunk.) Major Bálint és leánya Raffai Istvánné topolyai lakosok lucernájába ment Vadász Pál ottani hentes 16 elszabadult disznója. Az asszonyok behajtották a disznókat és Raffainé a község házára ment, hogy a disznók tulajdonosától kártérítést követeljen.

A község házában Rak József rendőrt találták, aki később a disznók tulajdonosának a fiával elment az asszonyokhoz, de a károsult asszonyok kártérítés nélkül nem adták ki a disznókat. Az asszonyok ezután a bíróhoz mentek panaszsra, ki a rendőrt egyezkedés végett ismét az asszonyokhoz küldte. Vele ment Vadász Marci, a hentesnek a fia is.

Ez alkalommal a rendőr az asszonyok állítása szerint azt mondta, hogy semmi kártérítést nem kapnak és a disznók kiadását követelte.

Az asszonyok a bíró által küldött írást követelték, amit a rendőr nem akart átadni. Ebből szövényt támadt és a rendőr állítása szerint Major Bálintné az ajtó támasztófalával támadt rá, míg Raffainé bal-tával sújtott felé. Az asszonyok viszont azt állították, hogy a rendőr emelte rájuk a rudat. A tanu a rendőr állítása mellett vallott, ki védekezésül kardot húzott, de a baltától így is könnyebb sérülést szenvedett a kezefején. Raffainét pedig a kard sebezte meg. A bűnjelt képező baltát a csendőrség nem találta meg és a tanu vallomása is nagyon ingadozó volt.

A szabadkai kir. törvényszék büntető bírósága tegnap az asszonyokat hatóság ellen elkövetett erőszak vétségében mondta ki bűnösöknek és az enyhítő körülmények figyelembe vételével 20-20 korona pénzbírságra ítélte őket. A büntetés végrehajtását azonban 3 évre felfüggesztették. — Az ítélet jogerős.

Kávéházakban kérje a

„Délvidék“-et.

Mi van a villamossal?

— Sztrájkjal fenyegetnek a munkások. —

Tegnap délután az a hír terjedt el a városban, hogy ma reggel nem jár a szabadkai villamos, mert a munkások sztrájkba fognak lépni. Erre a hírre hajnalban már több palicsi tisztviselő meg is indult gyalog a város felé, de az a kellemes meglepetés érte őket, hogy mégis jöttek a villamoskocsik.

Amint mi tudjuk, a villanytelep katonai üzem, amelynek minden tagja, az igazgatótól lefelé minden ember katona, még a női alkalmazottak is. Katonai üzemekben pedig nem létezik sztrájk és elég rosszul tennék a szociálista ko-

A kedélyes villamosfékezők

Már több helyről érkezett hozzászólásunk panasz, hogy a szabadkai villamosokon a fékezőgyerekek a legszembetűnőbb viselkedést tanúsítják némelykor. Ezek a 8-12 éves kölykök abban a tudatban, hogy hivatásuk minő rettenetes fontos a közönség szempontjából (?) azon igyekeznek, hogy mentül inkább feltűnjenek. Jóllehet roppant ifjak még, de úgy füstölnek egyesek, mint egy gyárkémény, sőt egész trafikokat hordanak maguknál, mit nagy büszkén mutogatnak egymásnak.

Hogy honnan van olyan sok cigarettájuk, az az ő titkuk, de semmiestremre helyes, hogy ilyen taszkóknak cigarettát adnak spanyolnád helyett.

A cigarettázáson kívül mással is feltűnnek ezek a féktelen ifjak. Dacára fiatalokuknak háromkodni igen jól tudnak. A háromkodásban lehetőleg a legdurvább kifejezéseket kedvelik, s egyáltalán nincs köszönet benne, ha rákezdnek; Azt mondanunk sem kell, hogy a közönség roppantul megbotránkoszik az ilyen trágárságokon, de nem szól rájuk senki sem.

Nem ártana ha a villamosársaság szigorúan járna el velük szemben s megfékezne a nyelvüket egy kicsit.

NAPI HIREK.

— **Előfizetőink figyelmébe!** Tisztelettel felkérjük mindazon előfizetőinket, kik az előfizetési díjakkal hátralékban vannak, hogy azt a mai számbanban mellékelt csekkalapon mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

— **Zivatar Szabadka felett.** Az éjjeli hatalmas zivatar vonult át a város felett. Folytonos, szinte egybefolyó dörgések közepette, hatalmas eső zuhogott alá. A vihar dűhe különösen a város határában pusztított, így Palicson, valószínűs vicaradást okozott. A vihar ereje összerosodorta Palicson a villamos vezetőket és tönkretette a villamos világítás transzformátorát úgyhogy a világítás egész Palicson megszűnt. A vihar körülbelül egy órai dühöngés után elvonult.

— **A palicsi honvédnapi anyagi haszna.** A szabadkai 6 os honvé-

lomposok, ha sztrájkra bujtanák a munkásokat.

Tegnap a katonai vezetés meg is magyarázta a telep munkásainak, hogy a munkát nem lehet abban hagyniok.

Mind Ezeket nem azért mondjuk, hogy talán a munkásoknak a bér-emelésre vonatkozó kérelmét vagy követelését nem nem tartjuk méltányosnak; hanem csak azért, hogy esetleg a munkások ne töljenek föl holmi lázító heccelődésnek, mert hiszen azokból csak nekik lenne legnagyobb kárjuk. Ha memorandumot terjesztenek az igazgatóság elé, csak válaszolnak arra.

Ócska ruhát se szabad venni.

— Minden a központba kerül. —

A kereskedelmi minisztériumban a ruházati kérdésekben nagy érdeklődést tartottak. Az elnök közölte a ruházati úzsora letörése céljából kibocsátandó miniszteri rendelet tervezetét.

Tervezik a ruhakészletek felkutatását, bejelentését, a ruhajegyeket is, de úgy, hogy a készlet a kibocsátandó ruhajegyeket fedezze; azután az árak megállapítását. Csak az kap ruhát, akinek tényleg szüksége van rá s a rendelet kiterjed az ócska ruhákra is. Csak az ócska jogositott használt ruhát venni s azt a központnak beszállítani köteles.

Tehát nem adhatja el senki az ócska ruhát akárkinek is. A lánc-kereskedelmet letörik, de nincs feljelentés; tehát ez bajos lesz. Most történt, hogy egy nagy posztógyárból 2000 vég, azaz 80,000 méter szövetből, amely a népek volt szánva méterenkint 29 koronás áron, eladtak 2000 véget s már a 26 ik kézben van az áru, de 60 koronás áron.

A gyermekruhákban az iskolák igazgatói adnak véleményt a családtagokról s a szükséges ruákról. Az bizonyos, hogy kelme van elég.

dek pótzászlóalja által a hadi özegek és árvák javára rendezett pünkösdi vasárnapi, honvédnapijának igen szép anyagi sikere lett. A honvédnapi 92,000 koronával gyarapította a hadiözegek és árvák alapját.

— **Rablótámadás az országúton.** Simits Pál verházi kereskedő, minap este hazafele tartott földjéről. Az országúton két katona feltartóztatta mellének fegyvert szegezték és pénzt követelték. Simits megijedt és zsebébe nyult, hogy pénzt átadja. Egyik katona azt hitte, hogy revolveréért nyul, neki támadt és karjába szurt. Ekkor kivették zsebéből 17000 korona pénzt és elmenekültek vele. Simits állítása szerint támadói Manlicherrel voltak felszerelve, s egyikük tizedsi rangot viselt.

— **Bronzermes vitézek.** Az elenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül a bronz vitézségi érmet kapták: Zsellák János népfőlkelő huszár, Szabó Béla

népfőlkelő huszár a 4. honvéd huszárezredben, továbbá Magó Mihály népfőlkelő, Odry Mihály népfőlkelő, Zsámboki Antal őrvezető a 6. honvéd gyalogezredben.

— **B. Sándor Erzsé és Rózsa Lajos dalestélye.** B. Sándor Erzsé cs. és kir. kamaranékesnő elh拉斯zott dalestélyét a Korzó Moziban június 8-án szombaton este fél 9 kor tartja meg. Az Operaház világhírű művésznőjének dalestélyére jegyek már csak korlátolt számban vannak. B. Sándor Erzsé nagyszerű dalestélyét megelőzően ritka művészi eseményt jelentő lesz Szabadkán Rózsa Lajos az Operaház európai nevű énekesének es-télye, melyet szintén a Korzó Mozi rendez május 31-én este fél 9 kor. Rózsa Lajos már elindult művészkörutjára, Debrecenben, Szegeden három-három estén fog énekelni s aztán jön egyetlen dalestélyének megtartására Szabadkára. A megnyilvánuló nagy érdeklődésre való tekintettel a Korzó Mozi pénztára a jegyárúsítását már megkezdte.

Szerkesztő:

BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadó tulajdonos, Sándor Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetségi könyvnyomdájában Szabadkán, Rakóczi-utca 20. szám.

LIFKA MOZI

Péntek—szombat—vasárnap
GUNNAR TOLNÁS ezidei utolsó filmújdonása

Másodvirágzás.

Egy szerelem története 3 felv.
Pompás pótműsor.

Előadások kezdete: fél 6 és fél 9.

x A Magyar Általános Hitelbank szabadkai fiókja, mint a Haditer-mény r.-t. hivatalos bizományos, felhívja mindazokat, kik bármilyen nemű rekvirált gabonát szállítottak s annak ellenértékét ezeideig fel nem vették, hogy a birtokukban lévő elismervényekkel legkésőbb május hó 31-ig az ellenérték átvétele céljából jelentkezzenek.

KORZÓ MOZI

műsora.

Szombat—vasárnap

Franceska Bertini

világhírű film-e, ragyogó szerepa
Dumas megkapó szindarabja,

A kaméllás hölgy.

mélyseges drámai színjáték 4 felv.
Kitűnő pótműsor.

Előadások: d. u. 6 este 1/2 9 kor
vasár és ünnepnap 1/2 3, 4, 6, 1/2 9

Rózsa Lajos,

az operaház híres énekesének
egyetlen dalestélye május
31-én pénteken este 8-kor.
Jegyek válthatók.

LIFKA - MOZI

M A T I N É J E
 vasárnap 1/2 11 órakor fellép

Kerpely Jenő
 világhírű gondokaművész

B. Marton Erzsi
 a Magyar-színház Musztrist.

V á g ó B o r i s k a
 az Operaház énekesnője, a jövő Sándor Erzsije

Ábrahám Pál
 zeneszerző és

Bús Fekete László,
 a Színházi Hílet munkatársa

J E G Y M Á R
K A P H A T Ó.

Mozgó-fényképszínház.

Korzó mozi műsora:

Péntek-szombat-vasárnap **Franciaeska Bertini**, a szépséges művész gyönyörű filmje, Dumas Sándor híres szindarabja: **A kaméliás hölgy** megkapó dráma 4 felvonásban.

Hétfő-kedd: **Harry Piel** izgalmas, látványos, atraktív filmje lovas bravurok: **Turfhiénák**. Remek színjáték 3 felvonás. **A flandriai molnár**. Megkapó dráma 3 felvonásban. Elragadó szép ujdonság.

Szerda-csütörtök: **Az örvény**. Halász dráma 4 felv. Ellen Richterrel a főszerepben, nagy sláger. **Aszony becsület**. társadalmi színmű 4 felv. A szezon kiváló filmje.

Péntek este 1/2 9 kor. **Rózsa Lajos** az operaház híres ének művészeinek nagy dalestélye Kuruc János zene szerző közreműködésével.

Péntek délután szombat-vasárnap: A Noreiskgyár hatalmas legszebb diadal filmje: **Aranysugarak**. A fűszerpet öt gyermek játéka. Dráma 4 felv. Oriási sikerű ujdonság.

Prof Brown detektív rejtélyes kalandja. **Dráma a torony-szobában** izgalmas detektív történet bemutatása Vasárnap az **Apollóban**.

Közgazdaság.

Mosószer romlott tojásból. Szétzuzott romlott tojásokat üstben 33 százalékos nátronlúggal kezelünk, miáltal merev masszát kapunk, melyet addig hevítünk míg teljesen folyékonyvá válik és azután leszűrünk. A kihűlt kenőcszerű masszát, melynek nagy tisztítóképesége van tetszésszerűen illatosíthatjuk.

Tizenkétszerte olcsóbb lesz a fűtőanyag. Kopenhágai lapok Mathiesen Alfréd találmányáról adnak hírt, amelynek a motoripar terén forradalmi jelentőséget tulajdonítanak. Ez a mérnök oly szívógáz-motort talált volna fel, amely elégeti az eddig értéktelen anyagként

eldobott szénszalakot. E találmány a fűtőanyagot tizenkétszerte megolcsóbbítaná és azonfelül kártyán eredményezne mellékterményt. Egy ilyen szívógáz-motórral hosszabb időn át üzemben tartott gép cselölt 36 dán korona (90 osztrák-magyar korona) napi üzemi költséget igényelt, amelynek összegét az új motor 57-erő-re (1 K 42 fillérre) szállította le.

Jón a margarin! Az Országos Közélelmezési Hivatal a sertéshíányra való utalással nagymennyiségű növényi zsiradék előállítására adott megbízást több osztrák gyárnak. Eleinte az volt a terv, hogy magyar gyárakat építenek, de ezek természetesen nem készültek el idejében. A menyiség, melyet az osztrák gyárak Magyarországra részére szállítani kötelesek havonként harmincegy vaggon.

1263 eln. 1918.

Hirdetmény!

A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter 31863/1918 sz. a. kelt rendelete alapján a kereskedőknél és cipészeknél jelenleg raktáron levő, azon kész lábbelik (eszirma, utcai és házi cipő, papucs, szandál) amelyeken bórreszkek vannak; csakis hatósági utalvány ellenében vásárolhatók meg. Amiről Szabadka sz. kir. város közönsége azon hozzáadással értesítették, hogy alábbi megtörtént kiválasztása után, a vonatkozó utalvány átvételére, a hatósági cipőhivatalban (Városi székház I. em. 33 ajtó) a hivatalos órák alatt 8 órától 12 ig jelentkezhet.

Szabadka 1918 május hó 25.-én hatósági cipőhivatal (után nyomást nem díjazunk)

Veszünk a legmasabb áron HASZNÁLT TANRÖNYVERET

regényeket, régi újságpapirt kilóra. Amíg raktáron van Vergé-papirból készült cigarettahüvely 2-ös és 3-as 7 kor. ezrenként.

Családi és táborig levelezésre 100 papír és 100 boríték 5 kor. Palocsi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fillér.

Művészlapok 10 fill.-től. 20 fill. igen nagy választék, viszontelárúsítók részére papírok, írószerek kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószere- és papírkereskedése Szabadka, Rudics-utca. Telefon 604 sz.

Torontál megyében, vasút mellett fekvő lehető legjobb minőségű circa 1250 c. holdas BIRTOKRA

megfelelő gazdasági épületekkel, esetleg azonnali átvételre is, vevőt keresek.

Frey Gusztáv, Nagybecskerek Nádor-u. 1.

Reiter-féle gépgyár Szabadka, Szegedi-út.

es és kir. 53. motoreke műhely osztálya Elvállal mindenféle mű mezőgazdasági gépek javítását és új alkatrészek gyártását

a császári és királyi Hadügyminisztérium által meghatározott maximális árakon. A helyszínen való sügős javításokat motorkerékpáros szerelők végzik. — A munkálatok teljesítése a legsürgősebben történik. — Katonai üzem. — Sürgőnyeim: Reiter Szabadka. Telefon szám 286.

Ujság árusító

emberek, asszonyok, lányok,

fiúk

havi fizetéssel,

vagy magas %-al

azonnal felvétet-

nek a

DÉLVIDÉK

kiadóhivatalában.

Viszketekséget, sőt ört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a Dr FLEISCH-féle eredeti törv. védett

„Skaboforn Barnaszir“

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. Fleisch-főét kérjünk. Probatégely 2/30 korona, nagy tégely 4 K., családi adag 11 korona Szabadka és vidéke részére főraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia“ városi gyógyszerár 1. kör Deák-utca. (Kiskápolna mellett.)

Vételnél a SKABOFORM védjegyre ügyeljünk!

Papirspárga

kilogrammonként

10 korona.

Klein Géza cégnél

Szabadka.

Bercsényi-u. 5.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	5:01*
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	11:53
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	6:14*
	5:23
Ujvidékről érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjel	10:58
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	8:26
	4:26
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:06
Szegedre ind. délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57
Cservendka—Gombosra ind.	éjjel 4:43
Zentáról érk.	1:05
Zentára ind.	4:38
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

*-gal jelölték gyorsvonatokat. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

„Ferravin“

vasas china bor

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábbadozóknak Étvágyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Szám-talan sorsi ajánlás.

Szabadkán Kapható. Decsy Jenő úr gyógyszeráránál. Jelenlegi ára fél literes palaekontként 10 K. — A „Ferravin“ névre tessék ügyelni.

A világlítási rendelet

határozatát a fényhatás csökkentése nélkül osakis

Tungsram félwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsram-lámpákat.